

➔ **MIT:** HIV se prenosi kihanjem i kašljanjem, razgovorom, zagrljajem, rukovanjem, boravkom u istoj prostoriji sa zaraženom osobom.

ČINJENICA: HIV se ne prenosi uobičajenim socijalnim kontaktom. HIV se prenosi nezaštićenim spolnim odnosom, krvlju (najčešće uporabom nesterilnog pribora za injektiranje droga, tetoviranje ili piercing) i s majke na dijete.

➔ **MIT:** Kontracepcijske tablete štite od HIV-a i drugih SPB

ČINJENICA: Kontracepcijske tablete štite od začeća (trudnoće). Kondom pruža istodobnu zaštitu od HIV-a i drugih SPB te neželjene trudnoće.

➔ **MIT:** Po izgledu možemo prepoznati osobu koja je zaražena HIV-om ili drugom SPB.

ČINJENICA: SPB često nemaju nikakvih simptoma i zaražene osobe ne izgledaju niti se osjećaju bolesno. Zato je važno odgovorno ponašanje i prevencija.

1.12. Svjetski dan AIDS-a

Obilježava se diljem svijeta s ciljem osvještavanja javnosti o HIV/AIDS-u, pokazivanja solidarnosti prema oboljelima, doprinosa smanjenju stigme i diskriminacije i skretanja pozornosti na važnost odgovornog ponašanja.

ZNANJE POBJEĐUJE

Moj plan
za zdravlje

Informiram se

Odgovoran sam i
brinem o zdravlju

Idem na pregled,
testiranje i savjetovanje

**Činim pravo
i živim zdravo**

jer uz moje znanje - bolesti je manje.

A ti?

Savjetovanje i pomoć telefonom, putem interneta i uživo

o zaštiti spolnog i reproduktivnog zdravlja možete potražiti u zavodima za javno zdravstvo - savjetovalištima za HIV, a učenici i studenti i kod školskog liječnika / u primarnoj zdravstvenoj zaštiti kod ginekologa i liječnika obiteljske medicine.

T: 01 48 63 345

E: hiv.savjet@hzjz.hr

F: [facebook.com/CroAids](https://www.facebook.com/CroAids)

www.hzjz.hr

www.javno-zdravlje.hr

www.zdravlje.hr

Informiram se

- **Spolno prenosive bolesti (SPB) prenose se: nezaštićenim spolnim odnosom** sa zaraženom osobom. Neke (HIV infekcija, hepatitis B, hepatitis C) se prenose **krvlju, upotrebom nesterilnih predmeta za injektiranje droga, tetoviranje ili piercing** te sa **zaražene majke na dijete** u trudnoći, porodu i dojenju
- **Moguće neželjene posljedice rizičnog ponašanja:** zaraza sa SPB, neželjena trudnoća, ozbiljne zdravstvene komplikacije, nemogućnost ostvarenja željenog roditeljstva
- **Rizici koji povećavaju vjerojatnost neželjenih posljedica:** rani spolni odnosi zbog nedovoljne zrelosti sluznice, broj spolnih partnera, prisutnost drugih SPB, spolni odnosi pod utjecajem alkohola i droga koji smanjuju sposobnost rasuđivanja, povećavaju vjerojatnost neodgovornog ponašanja
- **Najčešći simptomi SPB:** bol, pečenje, svrbež, promjene kože ili sluznice, promijenjen iscjedak u području spolovila ili čmara, teškoće kod mokrenja, no često su simptomi oskudni ili ih nema
- **Saznaj što TI možeš učiniti** kako bi spriječio/la moguće neželjene posljedice, **te kada i gdje potražiti pomoć stručnjaka**

Odgovoran sam i brinem o zdravlju

- Preuzmi brigu za svoje zdravlje i odgovornim ponašanjem smanji rizik od zaraze
- Jednom kad započneš sa spolnim životom, primjenjuj savjete za sigurniji spolni odnos - **ABC strategiju** (od eng. Abstinence – **izbjegavaj rane spolne odnose i spolne odnose pod utjecajem alkohola ili droge**, Be faithful – ostvari **obostrano vjernu vezu**, Condom – redovito koristi kondom)
- Usluge tetoviranja i piercinga koristi samo ondje gdje se koristi sterilna oprema
- Sudjeluj u informiranju drugih, promoviraj zdrave navike i antidiskriminaciju
- Tvoj odabir utječe na tvoju budućnost i živote ljudi oko tebe. Zato planiraj, ne riskiraj!

Idem na pregled, testiranje i savjetovanje

- Idi na **preventivni pregled kod liječnika** jednom godišnje
- Idi **kod liječnika u slučaju pojave simptoma**
- Idi **kod liječnika u slučaju situacije kada se mogla dogoditi zaraza** (nezaštićeni rizični spolni odnos, injektiranje droga, tetoviranje ili piercing u nesterilnim uvjetima...)
- **Pravodobno otkrivanje bolesti omogućuje uspješnije liječenje i održavanje zdravlja.** Liječenje smanjuje rizik razvoja komplikacija i pomažu u sprečavanju prijenosa zaraze na druge ljude
- Dodatno, za zaštitu od hepatitisa B i nekih tipova HPV infekcije postoji i zaštita cijepljenjem

Epidemiološki podaci - Hrvatska

- U prosjeku, mladi ljudi stupaju u spolne odnose nakon navršene 17. godine

Dio mladih upušta se u rizična spolna ponašanja:

- Svaki peti petnaestogodišnjak ima rane spolne odnose, a od njih 1/5 ne koristi nikakvu zaštitu¹
- Samo 1/5 seksualno aktivnih mladih 18-25 godina dosljedno koristi zaštitu²

koja mogu imati trenutačne ili dugoročne neželjene posljedice na zdravlje:

- 1200 djevojaka 15-19 godina godišnje rodi, od čega oko 10 djevojaka ispod 15 godina³
 - 220 djevojaka 15-19 godina godišnje prekine trudnoću na zahtjev, od čega oko 150 maloljetnica^{3,4}
 - učestalost klamidijske infekcije kod mladih 18-25 godina: 3% muškaraca i 5,3% žena⁵
 - rizik zaraze nekim od tipova HPV-a (rizični i nerizični) tijekom života procjenjuje se na 50-70%
 - godišnje se u prosjeku zabilježi³:
 - 190 infekcija hepatitisom C
 - 150 infekcija hepatitisom B⁶
 - 40 oboljelih od sifilisa, 20 od gonoreje
 - 80 infekcija HIV-om
 - 350 oboljelih i 100 umrlih žena od raka vrata maternice
- čiji su uzročnici rizični tipovi HPV-a

1 HBSC, HZJZ, 2010 ; 2 Landripet i sur., 2011; 3 Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis, HZJZ, 2014.; 4 Prekid trudnoće u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj u 2014., HZJZ; 5 Božičević i sur., 2011. 6. Nakon uvođenja cijepljenja protiv hepatitisa B u Program cijepljenja primijećeno je značajno smanjenje broja infekcija hepatitisom B